

Književna poročila.

Dr. K. Ozvald, Volja in dejanje. (Psihologična analiza). V Ljubljani. 1911. Izdala „Prosveta“. Založila „Omladina“. Tisk J. Blasnika nasled. 8°. 50 str. Cena 70 vinarjev.

Na dvanajst poglavij pregledno razdeljena, pod navedenim naslovom obdelana snov priča o pisateljevem zanimanju za psihologične probleme in vestnem proučevanju tozadavnega slovstva. Ozvald nam podaja s tem delom lep spis, ki zasluži v polni meri pozornost, ker je sestavljen na podlagi bogatega gradiva in so vzeti zgledi deloma iz našega življenja in slovstva, kar daje spisu pečat izvirnosti in nam ga dela poleg že omenjene vestnosti pri študiju virov dragega. — Za propevitične slovenske šolske učne knjige, katere spisuje Ozvald, je pričujoči spis jako dobro znamenje. Po njem sodeč, ne bodo slabe prestave par nemških učnih knjig, kakršno sodbo je izrekel nedavno v svoji zaslepljenosti celo neki slovenski list o novih knjigah za bodoče slovenske srednje šole.

Delo je posvetil pisatelj naši mladini, zato bi bilo dobro, da bi bil dodal vsem tujim citatom slovensko besedilo. Morda govori ravno z ozirom na mladino tako slabo o moderni kulturi; vendar se mi zdi kljub temu, da gleda preveč črno, in da še ni tako hudo z degeneracijo človeštva, saj dela proti njej tudi „nevesela sedajnost“, če ne z drugim, vsaj z raznim športom in z abstinenčnim gibanjem. — Pridejani seznamek uporabljenih znanstvenih del povečuje vrednost spisa. Škoda, da ne omenja pisatelj tudi dela „Der Wille. Versuch einer psychologischen Analyse von Else Wentscher“ (Leipzig und Berlin, B. G. Teubner, 1910).

Korekturo bi bil moral vestneje opraviti. Večina bralcev n. pr. ne bode razumela stavka: „Želja, hrepenenje, izbegavanje, težnja, sklep, zahtevanje, upiranje... in hotenje so psihični ideji, ki za nje rabimo skupno ime: stremljenje (str. 12)*“. Predočba nikakor ne odgovarja zaradi svojega izvora (oko) pojmu Vorstellung. Ostanimo rajši še naprej pri predstavi! „Je-li ni“ (str. 31.) je štajerska dialektična posebnost in se mora namestiti z „ni-li“. „Der gewollte Erfolg“ je pravilneje hoten uspeh kakor hotet, saj piše Ozvald hotenje. — Te in podobne malenkosti seveda ne morejo zmanjšati vrednosti Ozvaldove študije „Volja in dejanje“.

Dr. Lokar.

Veda. Dvomesecnik za znanost in kulturo. Izdajajo in urejajo: Albert Kramer, Ivan Prijatelj, Mihajlo Rostohar, Bogumil Vošnjak. Tiska in zalaga „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici. 1911. V. 8°. L. I., štev. 1—3. (Stane na leto 8 K, za dijake 5 K).

„V zadnjih letih se je razmnožilo število slovenskih znanstvenih delavcev tako, da je čas, ustanoviti vez, ki naj spaja uspehe njihovega dela z narodom“. To važno nalogo hoče prevzeti „Veda“, ki „naj predstavlja sintezo našega znanstvenega in kulturnega življenja in naj oživilja slovenske duševne sile“. Imamo sicer razna strokovna glasila, ki vestno vršijo svoje delo, toda revijo, ki bodi „splošna informacija inteligentnega občinstva v kolikor mogoče mnogoštevilnih panogah znanstva“, bo radostno pozdravil vsak, ki mu je mar kulturni napredek slovenskega naroda. Častno število slovenskih in slovanskih znanstvenikov-sotrudnikov hoče